

Når aggresjon og vold utfordrer helsetjenesten

- **Spesialisthelsetjenesten har meldt fra om 385 tilfeller av vold og aggresjon.**
- **Meldeordningen har identifisert fem områder der sikkerheten kan økes.**
- **Helsepersonell må informere bedre om potensielt aggressive pasienter.**

Ressurser og bemanning kan være viktig for å redusere antall voldshendelser. Illustrasjonsfoto: Colourbox.

I perioden 1. juli 2012 til utgangen av 2013 rapporterte helsepersonell i spesialisthelsetjenesten om 385 uønskede hendelser der pasienter var aggressive eller voldelige.

Et nytt læringsnotat fra Meldeordningen peker på fem forbedringsområder som må ses i sammenheng, og som kan øke sikkerheten for medpasienter og personale.

Ressurser og bemanning

Tilstrekkelig, stabil og kompetent bemanning er viktig for å redusere antall voldshendelser.

Samarbeid

Meldingene beskrev samarbeidsproblemer på tvers av avdelingsgrenser. Ledere har ansvar for formelle samarbeidsrutiner, mens alle har ansvar for å bygge en god samarbeidskultur.

Rutiner, retningslinjer og utstyr

Økt oppmerksomhet på inntakskriterier og

triage. Alarmer må virke og de som mottar anrop må forstå betydningen av sin rolle.

Erfaring og kompetanse

Risikovurderingsrutiner er dokumentert effektivt i å forberede og forebygge voldsituasjoner. Simulering som treningsmetode har vært effektivt for å takle akutsituasjoner.

Informasjon og kommunikasjon

Manglende informasjon om potensiell aggresjon fra psykisk helsevern til somatisk helsetjeneste eller andre etater er et problem.

Sitering: Krogstad U, Saastad E, Enger Ø, Kolseth A, Hafstad E, Flesland, Ø. Meldinger om vold og aggresjon i spesialisthelsetjenesten – et pasientsikkerhetsperspektiv. Læringsnotat fra Meldeordningen for uønskede hendelser i spesialisthelsetjenesten. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten, 2015.

www.kunnskapssenteret.no/publikasjoner

Mulige forbedringstiltak

- Vurdere inntakskriterier, triage og risiko
- Identifisere risikopasienter og -situasjoner
- Undervise og utføre simuleringstrening
- Lage sjekklister for kontroll av utstyr
- Informere om aggresjon i henvisning

Eksempler fra meldinger

”En pasient ble uprovosert slått med knyttet neve i ansiktet av medpasient. Ingen av personalet var vitne til hendelsen som ble beskrevet av andre pasienter.”

”Pasient med hyperaktivt delir nektet å ta medisiner og truet personalet. Pasienten ble holdt nede av portvakter og personalet og tvangsmedisinert. Vi har ikke bemanning til å ta på oss så vanskelige pasienter.”

”Pasienten slår med knyttet neve i full kraft målrettet mot medpasientens hode, tinning og ansikt. Igjen og igjen mens en ansatt roper navnet hans og at han må stoppe. Pasienten reiser seg opp, sparker medpasienten i siden før han stopper. Han er alvorlig og nesten mimikkløs.”

”Det stod ingenting i henvisningen om at pasienten kunne være aggressiv. Det oppstod en meget truende situasjon og undersøkelsen ble avbrutt.”

De fem forbedringsområdene

